

Nd.

309. Frumvarp til laga

[187 mál]

um Hótel- og veitingaskóla Íslands.

(Lagt fyrir Alþingi á 91. löggjafarþingi, 1970—71.)

1. gr.

Hótel- og veitingaskóli Íslands skal starfræktur í Reykjavík. Meginverkefni hans er að mennta og þjálfna fólk til starfa í íslenskum veitinga- og gistihúsum og í skyldum greinum.

2. gr.

Menntamálaráðuneytið fer með yfirstjórn skólans. Ráðherra skipar til fjögurra ára í senn fimm manna skólanefnd. Skulu fjórir nefndarmenn skipaðir eftir tilnefningu eftirtalinna samtaka:

Einn eftir tilnefningu Sambands veitinga- og gistihúsaeigenda.

Einn eftir tilnefningu Félags framreiðslumanna.

Einn eftir tilnefningu Félags matreiðslumanna.

Einn eftir tilnefningu Matsveinafélags Sjómannasambands Íslands.

Hinn fimmta skipar ráðherra án tilnefningar og skal hann vera formaður skólanefndar.

Skólastjóri hefur á hendi daglega stjórn skólans og fjárreiður hans.

3. gr.

Hlutverk skólans skal vera:

1. Að veita bóklega og verklega fræðslu þeim, sem nema vilja matreiðslu til sveinsprófs, sbr. l. nr. 68/1966, um iðnfræðslu.
2. Að veita bóklega og verklega fræðslu þeim, sem nema vilja framreiðslu til sveinsprófs, sbr. l. nr. 68/1966, um iðnfræðslu.
3. Að veita fræðslu þeim, sem ætla að gerast matsveinar á fiski- og flutningaskipum, sbr. l. nr. 50/1961, um bryta og matreiðslumenn á farskipum og fiskiskipum.
4. Að veita fræðslu þeim, sem ætla að gerast brytar á farþega- og flutningaskipum, sbr. l. nr. 50/1961, um bryta og matreiðslumenn á farskipum og fiskiskipum.
5. Að starfrækja framhaldsdeild fyrir þá, sem ætla sér að gerast umsjónarmenn í veitingasölum og yfirmatreiðslunum.
6. Að veita fræðslu öðru starfsfólki í hótelum og veitingahúsum en um getur í 1. og 2. tölulið, svo og þeim, sem hyggjast starfa við hliðstæð störf á farþega-skipum og flugvélum. Enn fremur er skólanum heimilt að starfrækja deild eða efna til námskeiða fyrir matráðskonur.
7. Þá er og skólanum heimilt, með samþykki ráðuneytis, að veita fræðslu nemendum skyldra iðn- og starfsgreina, svo sem í brauð- og kókugerð og kjöt-iðnaði.
8. Skólinn getur, með samþykki ráðuneytis, haldið námskeið utan Reykjavíkur, ef henta þykir.

4. gr.

Almenn inntökuskilyrði eru þessi:

- A. Fyrir nemendur samkvæmt 1. og 2. tl. 3. gr. eru inntökuskilyrði hin sömu og gilda á hverjum tíma samkvæmt lögum og reglugerð um iðnfræðslu.
- B. Fyrir aðra nemendur skólans skulu inntökuskilyrði ákveðin í reglugerð, nema annað sé ákveðið í lögum.

5. gr.

Verklegt nám fer fram í eldhúsi og vinnusölum skólans. Ráðherra getur ákveðið, að skólinn starfræki veitingahús og/eða hótél af hæfilegri stærð.

6. gr.

Ráðherra setur og skipar skólastjóra að fengnum tillögum skólanefndar og fasta kennara að fengnum tillögum skólastjóra og skólanefndar. Skólastjóri ræður stunda-kennara, eftir því sem fé er veitt til í fjárlögum.

Um menntun skólastjóra og kennara fer eftir reglugerð, sem ráðuneytið setur, sbr. 9. gr.

Ráðherra setur skólastjóra og kennurum erindisbréf, þar sem kveða skal á um starfssvið þeirra, réttindi og skyldur.

Skólastjóri og fastir kennarar skólans taka laun samkvæmt kjarasamningum ríkisstarfsmanna eða dómi kjaradóms.

7. gr.

Ríkissjóður greiðir stofn- og rekstrarkostnað skólans.

8. gr.

Ráðuneytið ákveður þátttöku nemenda í efniskostnaði að fengnum tillögum skólanefndar.

Gjöld þessi, svo og hreinar tekjur samkv. 5. gr., skulu koma til frádráttar rekstrarkostnaði skólans.

9. gr.

Ráðuneytið setur reglugerð samkvæmt lögum þessum, að fengnum tillögum skólastjóra, skólanefndar og iðnfræðsluráðs, þar sem nánar verður kveðið á um starfsemi skólans, kennslutíma, námsefni o. fl.

10. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi. Eru með þeim numin úr gildi lög nr. 82/1947, um matsveina- og veitingaþjónaskóla, og lög nr. 83/1952, um breyting á þeim lögum, svo og önnur ákvæði, er fara í bága við lög þessi. Þó skulu gilda ákvæði eldri laga og reglugerða um námsefni og námstilhögun fyrir þá nemendur, sem þegar hafa byrjað nám í skólanum.

Athugasemdir við lagafrumvarp þetta.

Samkvæmt reglugerð nr. 96/1969, um Stjórnarráð Íslands, heyrir Matsveina- og veitingaþjónaskólinn, síðan 1. janúar 1970, undir menntamálaráðuneytið. Hinn 4. maí 1970 skipaði ráðuneytið eftirgreinda menn í nefnd til þess að endurskoða lög-gjöfina um skólann: Tryggva Þorfinnsson, skólastjóra Matsveina- og veitingaþjóna-skólans, Tryggva Jónsson, skipaðan samkvæmt tilnefningu Félags matreiðslumanna, Jón Mariásson, skipaðan samkvæmt tilnefningu Félags framreiðslumanna, Sigurjón Ragnarsson, skipaðan samkvæmt tilnefningu Sambands veitinga- og gistihúsaeygenda, Óskar Hallgrímsson, formann Iðnfræðsluráðs, og Runólf Þórarinnsson, fulltrúa í menntamálaráðuneytinu, sem er formaður nefndarinnar.

Nefndin skilaði 2. desember 1970 frv. til laga um Hótel- og veitingaskóla Íslands og fylgdi því svofelld greinargerð:

„Lög þau um Matsveina- og veitingaþjónaskóla, sem nú gilda, eru að mestu frá árinu 1947. Smávægilegar breytingar voru gerðar árið 1952.

Frá því að lögin voru sett, hefur hótélrekstur orðið stóraukin atvinnugrein hér á landi vegna mjög vaxandi þjónustu við erlenda ferðamenn. Í ljós hefur komið, að mikill skortur er á sérmenntuðu fólki í hinum ýmsu greinum hótél- og veitingastarfsemi, enda hefur Matsveina- og veitingaþjónaskólinn búið við þau skilyrði, að hann hefur ekki haft tök á því að veita menntun í öðrum greinum en matreiðslu og framreiðslu.

Samkvæmt framansögðu er ljóst, að mikið átak þarf að gera til að sérmennta annað starfsfólk í veitinga- og gistihúsum, m. a. til að stuðla að því, að móttaka

erlendra ferðamanna og ýmiss konar þjónusta við þá geti orðið sambærileg við það, sem er hjá öðrum þjóðum, sem leggja áherzlu á, að þjónusta við ferðamenn sé eins og bezt verður á kosið.

Á undanförunum árum hefur fjöldi ferðamanna aukizt mjög, og má gera ráð fyrir að svo verði áfram. En til þess að þjóðin geti vænt að hafa verulegar tekjur af ferðamönnum, verður að bæta mjög alla menntunaraðstöðu þess fólks, sem sér-hæfir sig í þessari starfsgrein.

Með hliðsjón af framansögðu hefur nefnd sú, sem samdi frumvarpið, þess vegna lagt til, að Matsveina- og veitingaþjónaskólinn verði starfræktur framvegis á miklu breiðari grundvelli en hingað til, þ. e. að skólinn verði gerður að alhliða hótelskóla. Í samræmi við það leggur nefndin til, að nafni skólans verði breytt og hann kallaður Hótel- og veitingaskóli Íslands.

Hér fara á eftir skýringar við þær greinar frumvarpsins, sem fela í sér helztu breytingarnar.

Um 3. gr.

Gert er ráð fyrir, að skólinn fái þá aðstöðu, að hann geti veitt fræðslu öllu því starfsfólki, sem innir af hendi ýmiss konar þjónustustörf í hótél- og veitingastarfsemi, þ. á m. á farþegaskipum og flugvélum, enn fremur matráðskonum.

Það nýmæli er fyrirhugað, að starfrækt verði framhaldsdeild (meistaraskóli) fyrir framreiðslu- og matreiðslumenn, svo sem lög um iðnfræðslu kveða á um.

Þá er og mælt með því, að skólanum verði veitt heimild — með samþykki ráðuneytis — að veita fræðslu í skyldum greinum matvælaíðnaðar, svo sem í brauð- og kókugerð og kjótiðnaði. Nefndin telur hagkvæmt, að fræðsla í þessum greinum fari fram í einum og sama skóla, þar sem unnt er að nota að miklu leyti sömu tæki og skólinn þarf til annarrar starfsemi sinnar.

Í þessari grein er einnig gert ráð fyrir, að skólanum verði heimilt — með samþykki ráðuneytis — að halda námskeið utan Reykjavíkur, t. d. í framreiðslu og matreiðslu. Í þessu sambandi skal bent á, að mikill skortur er á vel hæfu fólki til þessara starfa víða úti á landi.

Um 5. gr.

Í þessari grein er ráðherra veitt heimild til að ákveða, að skólinn starfræki veitingahús og/eða hótél, af hæfilegri stærð. Nefndin telur, að stórauka þurfi alla verklega kennslu í skólanum, en slík kennsla er mjög kostnaðarsöm, nema hægt sé að selja það, sem framleitt er. Til þessa hafa möguleikar skólans verið mjög takmarkaðir í þeim efnum.

Eins og áður segir, er gert ráð fyrir því, að skólinn verði alhliða hótelskóli, en til þess að því markmiði verði náð, er það skoðun nefndarinnar, að nauðsyn beri til, að hann reki veitingahús og/eða hótél og geti þannig veitt verklega kennslu í öllum greinum hóteliðnaðar, svo sem hótélstjórn, gestamóttöku og skyldum störfum. Enn fremur starfrækt ýmiss konar námskeið fyrir annað starfsfólk, t. d. herbergisþernur, afgreiðslustúlkur við bítiborð (buffet), aðstoðarstúlkur í veitingasölum, smurbrauðsstúlkur og matráðskonur.

Nefndin telur ekki ástæðu til að skýra fleiri greinar frumvarpsins, enda þótt um lítills háttar breytingar sé að ræða frá núgildandi lögum“.